

Nr 617.

Av herr **Larsson** i Julita, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 215, med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering, m. m.

I proposition nr 215 har Kungl. Maj:t föreslagit vissa ändringar i 1946 års lag om folkpensionering. Samtidigt därmed föreslås även vissa ändringar i lagen om kommunernas bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen. Förslaget till lagändring i sist berörda del återfinnes på s. 18 och 19 i propositionen. Av remissinstanserna anförda synpunkter på finansieringsfrågan redovisas å s. 81—86, och departementschefens uttalande i denna del återfinnes på s. 107—110.

Beträffande kommunernas skyldighet att bidra till kostnaderna för annan behovsprövad pensionsförmån än bostadstillägg innebär förslaget att den skatteunderlagsgraderade kommunandelen skall utgå med högst 60 procent av totalkostnaden. Beträffande kostnaderna för bostadstilläggen skall den likaledes skatteunderlagsgraderade kommunandelen utgöra lägst 25 och högst 60 procent. Erinringar mot förslaget har i dessa delar anförts av vissa kommuner. Sålunda har bl. a. företrädesvis storstäderna anført, att en höjning av kommunbidragets maximum från 50 till 60 procent komme att medföra en svår belastning för dessa kommuner. Å andra sidan har från landskommunalt håll — i överensstämmelse med 1950 års besparingsutrednings förslag i denna del — påyrkats att någon maximering av procentsatsen för kommunandelen inte bör ifrågakomma.

Då skatteunderlagsgraderingen av kommunandelen har till uppgift att med hänsyn till förekomsten av beskattningsföremål inom olika kommuner utjämna kostnaderna mellan desamma, synes det något egendomligt att införa bestämmelser om minimi- och maximigräns för den enligt särskilda grunder framräknade kommunandelen. Minimigränsen på 25 procent av kostnaderna för de kommunala bostadstilläggen har motiverats med kommunernas stora inflytande på dessa. Med hänsyn härtill har det ansetts lämpligt att kommunerna får bära en ej alltför oväsentlig del av kostnaderna för dessa tillägg. Därigenom anses eventuellt uppkommande benägenhet till alltför stor generositet från kommunernas sida kunna motverkas. Om det är riktigt, att bestämmelser om en kommunandel å minst 25 procent av nämnda kostnader är erforderliga av här angiven anledning, torde samma skäl med minst samma eller ännu större styrka kunna åberopas för en väsentlig höjning av den övre gränsen för kommunandelen. En kommunandel på 25 procent kommer i många kommuner att påverka utdebiteringsbeho-

vet mera än vad en till 60 kostnadsprocent maximerad kommunandel gör i andra kommuner. Besparingsutredningen har också anfört, att varje maximiregel innebär ett opåkallat gynnande av de ekonomiskt bäst ställda kommunerna.

Starka skäl torde sålunda ur bl. a. rättvisesynpunkt kunna anföras för slopande av den föreslagna maximiregeln. I konsekvens därmed skulle måhända även minimiregeln böra utgå. Godtages däremot minimiregeln om en kommunal kostnadsandel på 25 procent, uppkommer frågan varför inte kommunandelen kan tillåtas stiga åtminstone ända tills endast 25 procent återstår att täcka, således till 75 procent. Kommunerna har stort inflytande på vissa delar av bestämmelserna om hur förmånerna skall utgå och får med hänsyn härtill vidkännas ett bidrag på minst 25 procent av kostnaderna härför. Staten å sin sida reglerar förmånernas värde i andra avseenden och bidrager som en följd därav med minst 25 procent av kostnaderna för samtliga pensionsförmåner. Ett sådant resonemang förefaller naturligt, och varje procenttal, varigenom det lägsta utgående statsbidraget till här ifrågavarande kostnader maximeras till en högre procentuell andel än den i förekommande fall lägsta procentuella kommunandelen, synes mer eller mindre godtyckligt vald.

Med stöd av ovan anförda hemställes därför,

att riksdagen ville besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse av 1 § Lag angående ändring i lagen om kommunernas bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen, att den genom angivna paragraf reglerade skatteunderlagsgraderade kommunandelen av kostnaderna för olika pensionsförmåner må utgå med högst tre fjärdedelar av ifrågavarande kostnader.

Stockholm den 23 april 1952.

Gust. Larsson,
Julita.
